

God forkyndelse
Carsten Hjort Pedersen m.fl.
Projekt God Forkyndelse, 2015
122 sider

Anmeldt af **Henrik Højlund**

For godt og vel tre år siden satte den dygtige og produktive leder af Kristen Pædagogisk Institut, Carsten Hjorth Pedersen, gang i et stort projekt, som involverede 11 kirkelige organisationer, tilhørende den del af folkekirken, som almindeligvis kaldes for »højrefløjen«. Projektet drejede sig om forkyndelse og gik ud på at undersøge både forkynderes og tilhøreres forestillinger om og erfaringer med god forkyndelse. I juni 2015 udkom så en fyldig rapport med resultatet af spørgeundersøgelse og interviews med 1785 tilhørere og 406 forkyndere. Det må siges at være et usædvanligt højt antal, om end det selv sagt kun udgør en lille del af det samlede antal tilhørere og forkyndere alene i disse organisations-sammenhænge. Idéen var altså en empirisk undersøgelse. Det skorter i almindelighed ikke på gode skrivelser om god forkyndelse. Man kan finde det i et væld af bøger, lige fra fagligt tunge homiletikker til letlæseligt stof. Men her går man altså direkte til »brugerne« og spør-

ger: Hvad er god forkyndelse? Rapporten giver mange interessante iagttagelser, blandt andet anvendelig til selvkritisk prøvelse, hvis man er forkynder. Lad mig nævne nogle stykker.

Med hensyn til forkyndelsens indhold viser undersøgelsen, at både tilhørere og forkyndere ikke tillægger efterfølgelse og evighedsdimensionen særlig stor betydning. Det er overraskende og tankevækkende. For ikke at sige foruroligende. Og i hvert fald under alle omstændigheder værd at spejle sin egen forkyndelse i.

Svagt i den faktiske forkyndelse står kaldet til omvendelse og åbenheden for Helligåndens kraft. Det er heller ikke specielt beroligende.

Når det drejer sig om tilhørernes udbytte af forkyndelsen spiller to ret udvendige forhold en meget stor rolle. Positivt formuleret: at forkynderen er engageret og levende og tillige troværdig i sin fremtræden. Og omvendt negativt formuleret:

at forkynderen er monoton i stemmeføringen og virker utroværdig.

Så ved man det – vær dig selv, og giv los for temperament og armbevægelser.

Tillige spiller også brug af eksempler og billeder samt egne erfaringer en afgørende rolle for modtageligheden.

Der er også en del kuriøse iagttagelser i rapporten. Såsom at førnævnte eksempler og billeder hyppigst bringes i anvendelse af de højest uddannede forkyndere. Eller at præster i valg- og frimenigheder bruger længst tid på at udarbejde en tale fra bunden, mens sognepræster bruger kortest tid...

Til undersøgelsen hører også, at 138 prædikenmanuskripter er blevet nærlæst og sammenlignet med forkyndernes og tilhørernes forestillinger om god forkyndelse. Og interessant – eller snarere: beklageligt – nok viser det sig, at der er ret langt fra de konkrete manuskripter til ideal-forestillingerne.

Sådan en anmeldelse kan selvfølgelig ikke yde en så omfattende rapport retfærdighed. Der er langt mere at komme efter, end ovennævnte eksempler antyder. Og der var meget, man kunne grave dybere i med teologisk eftertanke. Men det får mig også til at sige, at undersøgelsen har villet så meget, at rapporten undervejs i læsningen kan føles noget ufokuseret. Det rettes der i nogen grad op på med opsamlinger undervejs og ikke mindst til sidst i

en udmærket fokuseret konklusion med anbefalinger.

Undersøgelsen har givetvis forsøgt at komme så vidt omkring som overhovedet muligt med begrebet »god forkyndelse«. Jeg tror blot, at lidt dybere pløjning i færre temaer havde gjort sig. Og desuden at en kraftig udlugning i de mange citater fra interviewene også havde gavnet, idet de for en stor dels vedkommende føles mest som fyldstof, der lidt overflødigt gentager statistikkerne inklusiv opsamlende konklusioner. Måske kan man også bare sige, at rapporten egner sig bedst som opslagsværk.

Ét emneområde er imidlertid stærkt underbelyst. Undersøgelsen er selv opmærksom på det. Den ikke-kirkelige tilhørers respons er fraværende. Hvilket også betyder, at undersøgelsens spørgsmål og svar om forkyndelsens forståelighed for ikke-kirkelige bliver en lidt fad omgang.

Manglen kan skyldes indsnævringen til de 11 kirkelige organisationer. Men selv i de sammenhænge kommer der jo ikke-kirkelige tilhørere. Sognepræster har dem stort set på kirkebænken hver søndag, og i større eller mindre grad findes de også på andre bænke. Det havde været umådelig interessant at høre, hvad ikke-kirkelige hører, når de hører »god forkyndelse«. Det er immervæk en af de vigtigste tests på god forkyndelse.